

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIII.

V Ljubljani 29. vinotoka 1880.

List 44.

Enciklika

našega svetega Gospoda Leona XIII, po Božji previdnosti papeža, do patrijarhov, pervakov, nadškofov in škofov vesoljnega katoliškega sveta, ki ima milost in občestvo z apostolskim Prestolom.

(Dalje.)

Toda ta reč je možu napravila nepriliko. Zakaj nekteri iz novega keršanskega družbinstva, zavidajoči čverstim vspehom in kreposti Metodovi, so zatožili nedolžnega pri Janezu VIII, nasledniku Hadrijanovem, da je sumljiv v veri in žali šego prededov, kteri so pri svetih opravilih rabili le edino greški ali latinski jezik, in nobenega družega ne. Tedaj papež, ves goreč za celoto vere in starega reda, pokliče Metoda v Rim, in velevala, da naj se krivde opraviči in očisti. On pa, kakor je bil vselej uren v podložnosti in zanašajoč se na spridevanje svoje vesti, ko je leta 880 stal pred Janezom, nekterimi škofi in mestnim duhovstvom, je lahko skazal, da je sam ohranil in druge pridno učil ravno tisto vero, ktero je v pričo in s poterjenjem Hadrijana bil spoznal in s prisego poterdil na grobu apostolskega pervaka; kar pa tiče rabo slovenskega jezika pri svetih opravilih, da je to storil iz pravih vzrokov po prava in po dopušenji papeža Hadrijana, ter da temu sveto pismo ni nasproti. S to obrambo se je tako rešil vaacega suma zadolženja, ter je papež v tej pravdi dobro razumel Metoda, in mu je rad poterdil njegovo nadškofovsko oblast in odpravo med Slovene. Verh tega je izvolil nekoliko škofov, kterim naj bode na čelu sam Metod, in kteri naj bi mu bili v pomoč v upravi keršanskih zadev, in poslal ga je na Moravsko s prav častnim priporočilnim pismom in prosto polnomočnostjo. Vse te zadeve je pozneje papež poterdil s pismom do Metoda, ko je namreč le-tá imel v novič prenašati zavidnost hudovoljnejšev.

Zato je mirnega serca, s papežem in vso rimsko Cerkvijo v naj tesnejši zvezi ljubezni in vere, še veliko bolj budno nadalje spolnoval naloženo sebi službo; in ni se dolgo čakalo na imenitni sad njegovega dela. Zakaj ko je zdajci bohemskega kneza Břivoja sam, potem pa njegovo soprogo Ljudmilo po nekem mašniku h katoliški veri spreobrniti, je kmalo dosegel, da se je keršansko ime v onem narodu razširilo na dolgo in široko. V ravno tistih časih je delal na to, da se je luč evangelija prinesla na Poljsko; in ko je prišel do srede Galicije, je v Levovu vstanovil škofijski sedež. Od ondod se je, po nekterih izročilih, obrnil prav v Moskvo, ter postavil

Kievski škofovski sedež. S temi gotovo nezvenljivimi lovor-venci se je vernil k svojim na Moravsko; in ker je čutil, da se mu bliža konec življenja, si je sam dočel naslednika; potem je duhovne in ljudstvo v poslednjem poduku opominjal k čednosti, in ločil se je popolnoma mirno iz tega življenja, ktero mu je bilo pot v nebesa. — Kakor je Rim za Cirilom, tako je Moravija za umerlim Metodom žalovala, zgubljenega iskala, njegov pogreb častila na vse načine.

Spomin na te dogodbe, častitljivi Bratje, nam je kaj prijeten; in močno smo ginjeni, ko daleč nazaj pogledamo na sijajno véz slovenskih narodov, storjeno z naj boljšimi pričetki. Zakaj ta dva razširjavca keršanskega imena, o kterih smo govorili, sta sicer šla iz Carigrada k poganskim narodom; vendar pa se je moralo njuno poslanje od tega apostolskega Sedeža, središa katoliške edinosti, ali kar naravnost zapovedati, ali pa, kar se je več kot enkrat dogodilo, veljavno in sveto poterčiti. In res, tukaj v mestu Rimu sta dala odgovor od sprejete službe, na grobih Petra in Pavla odgovorila se na pritožbe zarad vere, na ktero sta prisegla; tukaj sta prejela škofovsko posvečenje z oblastjo vred vstanoviti sveto vlado, s prideržanjem razlike v redih. Takrat tedaj se je bila dosegla raba slovenske besede v svetih obredih, in to leto se spolnuje deseto stoletje, odkar je papež Janez VIII do moravskega kneza Sventopolka tako-le pisal: *Slovenski jezik..., v kterem se Bogu glasi dolžna hvala, po pravici hvalimo, in velevala, da v le-tem jeziku naj se Kristusa Gospoda Našega slava in dela oznanujejo. Tudi ni nič nasprotno zdravi veri ter nauku, ali maše peti v le-tem slovenskem jeziku, ali sveti evangelij ali božanske berila nove in stare zaveze dobro predstavljene in tolmačene brati, ali spevati vse druge dnevnice.* To šego je čez dolgo časa poterdil Benedikt XIV po apostolskem pismu od 25. avgusta l. 1754. — Rimski papeži pa, kolikorkrati so bili prošeni od knezov, kteri so gospodovali nad narodi, ki so bili po trudu Cirila in Metoda h keršanskemu obredu pripeljani, niso nikoli dopustili, da bi se pogrešala njih dobrotnost v pomoči, ljudoljubnost v nauku, dobrovoljnost v dajanji svetov, v vsih rečeh, kjer koli so mogli, naj boljši volja. Pred drugimi pa so Rastislav, Sventopolk, Keceľ, sv. Ljudmila, Bogoris, po okolišinah in času, skušali preizver-tno ljubezen Naših prednikov.

(Konec sledi.) *

*) Naneslo je tako, da konec enciklike in še nekteri spisi, ki smo jih posebno zdaj želeli dati, se morajo odložiti za prihodnji list. Pazienza! Vr.

Pridiga o zlati masi

preč. g. Karola Tedeschi-a, fajmoštra v Gorjah,

10. oktobra 1880.

(Konec.)

II. Ali so pa vsi duhovni taki? Dasi ne moremo tajiti, da je kdo med njimi, ki imenitnosti svojega poklica in dolžnosti svoje, kakor tudi velike odgovornosti pred Bogom ne pozná, ki vernim morebiti ni v spodbudo in posnemanje, ampak v spodtikljej in pohujšanje, ki jim ni v vstajenje, ampak v padec; je pa vendar veliko večji število pravih in dobrih duhovnov, ki si prizadevajo biti popolnoma, kakor je njih Oče v nebesih popolnoma, ki se za svoje ovčice vsi darujejo ter nauk Jezusovih in večnih resnic vernim ne oznanjujejo samo z besedo, ampak tudi s svojim zgledom. To nam spričuje vsakdanja skušnja, zlasti pa nam to spričuje slovesnost, ki nas je danes v tako lepem in obilnem številu zbrala okoli prečastitega gospoda zlatomašnika, ki jih smemo po vsej pravici imenovati vzor ali zgled pravega, dobrega duhovna.

Kjer koli so služili, kot kaplan, v Sodražici in Polhovem Gradcu, na Verhniki, v Cirknici in Žireh; in kot fajmošter na Prežganjem in tukaj v Gorjah, so si prečastiti g. zlatomašnik zmerom prizadevali najnatančnejše in najgorečnejše spolnovati svoje dolžnosti, ter so svojim ovčicam bili dobri pastir, ne pa kak najemnik.

Ako smé kak duhoven reči s sv. aposteljnom Pavlom: „Vi veste od prvega dné, ko sem prišel k vam, kako sem ves čas z vami bil, služujoč Gospodu z vso ponižnostjo in s solzami in skušnjami; kako nisem nič odtegnil koristnega, da bi vam ne bil oznanil in vas učil očitno in po hišah, spričujoč spreobrnjenje k Bogu in vero v Gospoda našega Jezusa Kristusa“ (Dj. ap. 20, 18–21), smejo to gotovo v prvi versti reči prečastiti g. zlatomašnik.

Ako se smé kak duhoven ponašati s tem, da je pri vseh svojih dejanjih in naukih gledal na pravega duha ter vedno ravnal po besedah aposteljnovih: „Oznaj besedo, ne jenjaj, bodi si priložno ali nepriložno, prepričuj, prosi, svari z vsim poterpljenjem in ukom“ (II. Tim. 4, 2) — se smejo s tem pač ponašati prečastiti g. zlatomašnik, ki niso nikdar na to gledali, ali bo njih opominovanje dobro sprejeto, ali pa morda s kislim obrazom in zamero, ampak so vselej vsakemu brez razločka povedali, kar jim je velevala njihova dolžnost, ter se tolažili z aposteljnom, da bi bili slab služabnik Kristusov, ako bi hotli ljudem dopasti.

Ako si je kedaj kak duhoven prizadeval vestno in natančno spolnovati zapoved, ktero je dal sv. Pavel svojemu ljubemu učencu Timoteju: „Staršega ne kregaj, ampak opominjaj ga kakor očeta, mlajši kakor brate; stare žene kakor matere, mlade kakor sestre v vsi čistosti“ (I. Tim. 5, 1. 2), delali so to vaš g. fajmošter, prečastiti zlatomašnik.

Ako je kedaj kak duhoven klical z Jezusom: „Pustite otročičem k meni priti in nikar jim ne branite, ker njih je Božje kraljestvo“ (Mark. 10, 14.) — klicali so prečastiti g. zlatomašnik, ki so imeli od nekaj posebno serce za otročiče, ter so jih v vsakdanji in nedeljski šoli in v posebnem izpraševanju z največo vnemo in gorečnostjo podučevali v sv. keršanskem nauku, dasi bi bili ta posel lahko svojemu g. kaplanu prepustili.

Ako smé kak duhoven pastir z aposteljnom Pavlom govoriti: „Kdo oslabi in bi jaz ne oslabil? Kdo se pohujša, in bi mene ne peklo?“ (II. Kor. 11, 29), smejo to po vsej pravici reči prečastiti g. zlatomašnik, ktere je vsako pohujšanje in vsaka nerodnost tako hudo pekla

in bolela, da niso prej miru imeli, dokler pohujšanje ni bilo poravnano in nerodnost odpravljena.

Ako je kedaj kak duhoven pastir skerbel za svoje ovčice ter spijoče budit, čujoče vterjeval, lene spodbujal, goreče v dobrem ohranjal, grešnike tolažil, terdovratne pa svaril, in si po zgledu našega Gospoda in Zveličarja prizadeval vse svoje otroke zbrati okoli sebe, kakor si koklja zbira svoje piščeta pod peruti, so si to na vso moč prizadevali prečastiti g. zlatomašnik.

Ako se smé kak duhoven ponašati s sv. aposteljnom: „Ne iščem, kar je vašega, ampak vas (da bi vas vse zveličal)“ (II. Kor. 12, 14), — nikogar srebra in zlata ali oblačila nisem pozelel, in v vsem sem vam pokazal, da je treba tako delati in sprejemati slabe, in se spomniti besede Gospoda Jezusa, ker je sam rekel: „Veliko boljši je dajati, kakor jemati“ (Dj. ap. 20, 33–35) — se smejo s tem ponašati prečastiti g. zlatomašnik, ki za svoj trud in svoje prizadevanje od vas niso zahtevali nobenega plačila, pač pa so vam v zadregah in pomanjkanju pomoč skazovali, ter zlasti do ubogih imeli vedno usmiljeno serce in so jim delili obilno miloščine, ne da bi bila pa levica vedela, kaj je desnica storila.

Ako je kedaj kak duhoven več storil, kakor je sploh v navadi in točno zapovedano, storili so prečastiti g. zlatomašnik, ki niso bili zadovoljni z navadnimi duhovnimi opravili in s tem, da so sami neprenehoma učili, pridigovali in spovedovali, ampak so vpeljali še mnogo posebnih pobožnosti, kakor raznotere bratovščine, šmarnice itd. ter so vam pripravili tudi sveti misijon, da bi v tem svetem času, ko Bog posebne milosti deli, vsakdo imel priliko očistiti svojo dušo in bi po njihovem zadolženju nihče ne bil pogubljen.

Ako smé kak duhoven s sv. aposteljnom terditi: „Ne upam si kaj tacega govoriti, kar po meni ne stori Kristus z besedo in dejanjem“ (Rim. 15, 18.), — smejo to reči prečastiti g. zlatomašnik, ki videvši obilni sad svojega prizadevanja in neutrujenega delovanja so z aposteljnom govorili, da kdor se ponaša, naj se ponaša z Gospodom, ter s psalmistom klicali: „Ne nam, Gospod, ne nam, ampak svojemu imenu daj čast, zavoljo svoje milosti in resnice, da kje narodi ne rečejo: Kje je njih Bog?“ (Ps. 113, 9. 10.) In karkoli so storili, jim je bilo vendar vse še zmerom premalo, in so vedno s sv. pismom govorili svojim prijateljem, zlasti nam njihovim duhovnim pomočnikom: „Nepridni hlapci smo, storili smo, kar smo bili dolžni storiti“ (Luk. 17, 10).

Da je vse to res, kar sem rekel, nam ni treba še le iskati dokazov, obilno jih imamo pred seboj, kamor koli pogledamo. Kar je razun golih stén viditi v tej zali hiši Gospodovi, altarji, križev pot, prekrasne velike vrata, dragocene cerkvene posode in obleka, prostorno in snažno pokopališče okoli cerkve, vse to nam živo spričuje, da gorečnost za hišo Gospodovo užiga prečastitega g. zlatomašnika (Ps. 68, 10).

In kaj bi povdarjal njih gorečnost za šolsko mla-dež? Poglejte le prostorno šolsko poslopje, ktero je tako rekoč njihovo delo, in za ktero so poskerbeli velik del stavbenih stroškov, da le vam ni bilo treba toliko plačevati in skladati.

Da je vse to res, kar sem rekel, in da sem še vse premalo povedal, pričajte vi, duhovni tovarši, ki ste z menoj vred imeli srečo pri njih biti za duhovne pomočnike ter se od njih učiti dolžnosti pravega in dobrega duhovnega pastirja. Pričajte to vi starejši farmani, ki dobro pomnite, kaj so vse storili v Gorjanski fari. Pričajte, vi tovarši, kterim so prečastiti g. zlatomašnik tolikokrat in tako goreče priporočali: Pazite na svoje otroke, ker iz vaših rok bo Gospod tirjal njih duše, in gorje vam, ako bodo po vaši krivdi pogubljeni! Vi skerbite za svojo živino, kako bi mar mogli svoje otroke v

nemar puščati? Pred vsem pa glejte, da boste sami pošteti in dobri, ker kako bi svoje otroke prav izredili, ako bi jim sami dobrega zgleda ne dajali.

Da je res, kar sem rekel, pričajte fantje in dekleta, ter povejte, kako so vam priporočali pokorščino in nedolžnost, čistost in sramožljivost, kako so si prizadevali vas ohraniti na pravi poti, kako so vas svarili pred zapeljevanjem in slabo družino, vedivši, da so „device cvet cerkvene cvetlice, čast in kinč duhovne gnade in imenitnejši del čede Kristusove“. (Cypr. De disciplina et hab. Vv. cap. 2.)

Pričajte, vi otroci, kako ljubeznjivo in prijazno so vas učili sv. kerščanski nauk, kako goreče so vam priporočali, da bodite pridni, pohlevni, da radi vbogajte, molite in v cerkev hodite. Povejte zlasti, kako so se trudili in prizadevali, ko so vas podučevali za prvo sveto obhajilo, ker jih je navdajalo prepričanje, da je navadno za to in uno življenje nesrečen, kdor prvo sv. obhajilo ne vredno prejme.

Da je res, kar sem rekel, pričajte vi vsi, ki ste jih kedaj slišali besedo Božjo oznanovati, tako milo in ljubeznjivo, ob enem pa tudi tako iskreno in goreče, kakor da bi slišali angelja iz nebes. Pričajte vi, ki ste v nesreči, zadregi in boleznih dobrega sveta, tolažbe ali pomoči pri njih iskali. Ali so jo vam kedaj odrekli? Ali jim je bilo kedaj kako vreme pregerdo, kaka noč pretemna, kaka ura prepozna, kaka pot predolga, ko je bilo treba iti k bolniku? In ali je bilo s previdenjem že vse opravljeno? Ali niso marveč bolnih in nadložnih tudi še pozneje prav pogosto obiskovali, jih ljubeznjivo tolažili in pripravljali na srečno zadnjo uro.

Prav je toraj, da ste jim za vse to serčno hvaležni, in da jim danes tako lepo razodevate svojo vdanost in ljubezen. Prav je, da ste jim bili sinoči napravili slovesnost, ki je morala globoko v serce giniti vsakega človeka, in je daleč okrog sosednjim farmanom pričala, kako zelo ljubite in spoštujete svojega gospoda fajmoštra. Ako je bilo njih serce kedaj žalostno, ko so videli to ali uno napako ali nerodnost, brez katerih nikjer ni, jih danes gotovo s posebnim veseljem navdaja to, da se njih slavnega in častnega dneva z njimi vred veselijo tudi vi. Pokažite jim pa svojo hvaležnost z gorečo molitvijo, ktere so tem bolj vredni, ker se že 27 let trudijo za vaše zveličanje, in so pri vas tako rekoč pustili svoje naj boljše leta in svoje zdravje. Večkrat bi se bili že lahko preselili v druge priložniše in boljše kraje; večkrat so že mislili iti v pokoj ter na svoje stare dni nekoliko počivati od preobilnega dela; ali skerb za vaše zveličanje, in zavest, da človek na tem svetu ne sme iskati počitka, ampak še le na unem boljšem svetu, jih je vselej pripravila, da so ostali pri vas in še dalje prevzeli skerb za vaše zveličanje. Zato molite zanje, ker so tudi oni doma in v cerkvi za vas že tolikanj molili; zlasti vi, ki vam vest danes očita, da ste jih kedaj v svojem življenju žalili ter pripomogli k britkosti in žalosti, ki je terla njih skerbno očetovsko serce, popravite danes svojo krivdo s trdnim sklepom, da hočete odslej po njihovih naukih živeti: molite, da bi vam Gospod tega ravnanja, ki so vam ga prečastiti g. zlatomašnik v svoji serčni dobroti že zdavnej odpustili, ne prišteval v greh, ob enem pa molite, da bi tudi prečastitega g. zlatomašnika pri ljubem zdravju ohranil, da bi jih njih angelj varh še dalje varoval in podpiral, in da bi bili nauki, ki ste jih od njih slišali, vir blagoslova in sreče ne samo za vas, ampak tudi za vaše otroke in za vse poznejše rodove.

Tudi prečastiti g. zlatomašnik bodo za vas molili. Sej jih poznamo, da so poseben prijatelj molitve. V vsaki britkosti in težavi, katerih se jim v 50letnem delovanju

ni manjkalo, so v molitvi iskali pomoči ter jo vselej tudi našli. Kako bi zamogli toraj v svoji molitvi danes na vas pozabiti, ko je njih serce mehkejši, njih zavest močnejši, njih hvaležnost do Boga gorečnejši?

V imenu svojih duhovnih tovarišev obrnem se pa tudi jaz do Vas, prečastiti g. zlatomašnik, s priserčno prošnjo, da se tudi nas spominjate v svoji molitvi. Po končani slovesnosti se zopet razidemo na vse strani, vsak v svoj kraj, kamor ga njegova dolžnost kliče. Ali se še kedaj tako skupaj snidemo, kdo vé? Da bi se le enkrat vsi zopet sošli v nebesih! Imamo pa terdno véz, ki sega tudi čez morje, ki obsega celi svet in prave prijatelje tesno med seboj veže, ako so tudi daleč na dvoje. Ta duhovna véz je nasprotna molitev, ktero si danes drug drugemu slovesno obljubimo. Mi se Vas bodemo vedno spominjali, in ko bodo Vaše kosti morebiti že trohnele v hladni zemlji, se bodo mlajši izmed nas, ki bodo za Vami še ostali na tem svetu, hvaležno spominjali svojega nekdanjega gospoda fajmoštra, ter radostno drugim pripovedovali: Tako so me moj g. oče učili, Bog jim daj dobro! Prosimo Vas, molite tudi Vi za nas, svoje bivše duhovne pomočnike in vse druge duhovne tovariše, katerih imenitne pa težavne dolžnosti in veliko odgovornost pred Bogom poznate iz lastne skušnje. Molite za nas, da bi vsi svoje dolžnosti natančno in vestno spolnovali, ter takrat, ko bode Gospod od nas odgovora tirjal, zamogli pred njega stopiti z enakimi čutili in enako mirno zavestjo, kakor po pravici danes Vas navdaja.

Vi, prečastiti gosp. zlatomašnik, se smete danes z zadostenjem in serčno tolažbo ozirati na svoje 50letno delovanje v duhovskem stanu. Visoko star st doseči, to še ni nobeno zasluženje pred Bogom; pa visoko starost doseči po obilnem delovanju in trudu, je dragoceno pred Gospodom. Dolgo živeti in še le pozno končati ték, ki ga je Gospod v svoji modri previdnosti vsakteremu odločil, ni nič posebnega med ljudmi; dolgo pa delati in se truditi za svoje in svojih bližnjih zveličanje, to mnogo velja v nebesih. Veliko reči doživeti in skusiti, človeku ne daje nobenega zasluženja; pa pri obilnih prigodkih in skušnjah žive vere in trdnega zaupanja v Boga ne zgubiti, je pač vzroka dovolj, da človek z zadostenjem in tolažbo gleda na pretekla leta. Ko ste bili pred 50 leti prvič stopili k altarju, bilo je Vaše blago serce polno nád in naj boljših sklepov; ko danes drugič stopite pred altar, da bi svojo Bogu dano obljubo ponovili, Vas sme nadjati tolažljiva zavest, da ste svoje perve sklepe po svoji naj boljši moči spolnovali. Mnogo ste skusili, mnogo se vojskovali zoper sovražnike Kristusove, pa z gnado Božjo ste tudi mnogo dosegli. Vidno Vas je Gospod vodil, ter Vaš trud blagoslovil in kakor skoz vse življenje, tako Vaše serce zlasti danes hvaležno spoznava: „Gospod, nisem vreden vse milosti, ki si mi jo skazal“. Celi dan ste delali in se trudili v nogradu Gospodovem, zato se pa smete nadejati, da bo Gospod, delivši plačilo svojim zvestim delavcem tudi vam ljubeznjivo zaklical: „Prav, dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, Te bom čez veliko postavil, pojdi v veselje svojega Gospoda“ (Mat. 25, 21). Amen.

Ogled po Sloven-kem in doplet

Iz Ljubljane. (Potovanje k predstavljanju Kristusovega terpljenja v gornjem Amergavu na Bavarskem [Dalje]. Trident, cerkveni zbor, sv. Simeon in judje. Bolzán. Briksen. Franzensfeste. Inomost. Naša ljuba Gospá. Verli Tirolci itd.) Peljala sva se naprej proti Ali, prvi postaji na avstrijski zemlji. Dobre volje sva bila, da sva

zapustila laško deželo, ker jezika njenega nisva dobro umela. V Ali smo se mudili kake pol ure, kjer so colniki zasledovali po naših potnih torbah; za spominke, ktere sem nakupil v Benedkah in Padovi, mi ni bilo treba voznine plačevati. Od Ale naprej pelje železnica med obraščenim gorovjem; zapazil sem tudi zale vasi in terge, na pečinah pa zdaj grad, zdaj sive podertine. Zanimivalo me je mesto Roveredo z visokim kastelom; kmalo potem se pripeljemo v sloveče mesto Trident. Sklenila sva tukaj prenočiti, da drugi dan ogledava znamenitosti tega mesta. V Tridentu je kakih 17.000 prebivalcev, ki živijo o živahni kupčiji in obertniji, zlasti s svilnino.

Tridenčani so večidel Lahij, in deržijo se laških ščg. Na vse zgodaj se drugo jutro podava najprej k cerkvi Marijini (Maria maggiore). V tej cerkvi je bil pred 300 leti sloveči tridenški cerkveni zbor (1445—1462), v kateri so se shajali škofje vesoljnega sveta, da so zaverjli nove lažnjive nauke Lutra in drugih odpadnikov, ter so poterdili, dokazali in svetu slovesno razglasili staro nespremenljivo keršansko vero. Sklepe tega prevažnega zbora je podpisalo 255 nazočih kardinalov, nadškofov, škofov, opatov in samostanskih generalov, ktere so potem papež odobrili, in po njih so sestavljeni vsi katoliški katekizmi. V tej cerkvi sem tudi maševal in sicer pri Marijinem altarcu: in ne morem tajiti, da so me vneli pobožni in radostni občutki, ko sem premišljeval, kako velika sreča je, biti otrok edino prave matere katoliške Cerkve. Po sv. maši sem ogledoval veliko sliko na strani velikega altarcu, ktera predstavlja škofa cerkvenega zbora, in nad njimi Marijo z Detetom Jezusom v naročju. Gosp. zakristan nama je vedil po imenu povedati vse škofje, ter jih je kazal na sliki in tudi, od kod da je bil vsaki in ktere starosti je bil takrat; rekel je, da so vsi dobro zadeti; nisem se mogel nagledati te zgodovinske znamenitosti. Iz te cerkve gredé mislil sem si, zares, častljivo je mesto, na katerem so se veršile tako imenitne dogodbe.

Potem sva šla v stolno ali škofovsko cerkev, posvečeno sv. Virgiliju, prvemu tridenškemu škofu, kterege so bili pogani v začetku 5. stoletja ubili. V tej cerkvi me je najbolj zanimal veliki altarcu, kateri stoji v sredi cerkve pod ogromno kuplo, spodaj pa počiva truplo sv. Vigilija. V stranskem altarcu je podoba Zveličarja na križu; stene so s črnim suknem preprežene, in pred altarcem gori veliko lučie. Cerkevnik je nama odgurnil zakrito podobo, ktera je tako lepa in ginljiva, da se je oko ne more nagledati; pravil je, da ta Kristus je bil med cerkvenim zborom v cerkvi „Maria maggiore“, in da so pred njim zborovali in imeli javne seje; ko je bil pa cerkveni zbor dokončan in so se zbrani škofje Jezusu in Mariji za pomoč med zborovanjem zahvalili, je Kristus na križu svojo glavo nagnil, v znamenje, da on tudi v nebesih priterdi sklepom sv. zbora, in da od tega časa ta križ prav močno časté, in pred njim mnogo ljudi vedno moli. O kako spoštljivo in hvaležno se tedaj imamo tudi mi spominjati tega cerkvenega zbora, in natanko spolnovati njegove sklepe. Več družih cerkev ima še Trident, rada bi bila vse vidila; toda ura naju je opominjala na odhod. V naglici pelje vodnik naju še v neko cerkev, ter nama kaže dveletnega otročiča sv. Simeona, kterege Tridenška škofija časti kot svetnika; to pa zato, ker so bili še pred cerkvenim zborom ondotni judje tega fantička blizo mesta nekemu kmetu ukradli, ter ga ravno na veliki petek v neko hišo odnesli, tam ga bičali, grozovito mučili, in naposled umorili in tako nam Kristusa zasmehovali. Zarad tega zločinstva so morali judje Trident zapustiti, in se vsled postave nikdar več ne smejo tukaj naseliti; zatoraj je Trident edino mesto brez pravih judov. Tega majhnega

mučenika časté kot svetnika in imajo tudi „officium“ od njega po nauku sv. Avgušтина.

Vožnja od Tridenta naprej je kaj prijetna; čez kake tri ure zagledamo v sredi med gorami prelepo mesto Bolzán (Botzen). Zanimiva je ondotna cerkev z visokim zvonikom, pokrita z lončenimi opekami razne barve, ter ima streha podobo zalih preprog. Okolica je obsajena z vinogradi in žlahtnim sadnim drevjem. O pobožnosti prebivalcev pričajo mnoge zale cerkve po gričih in planinah z visokimi zvoniki, kapele in križi, zlasti ob cestah in na razpotjih. Prek družih postaj dospeli smo v Briksen, silno staro mesto; imenitna je škofovska cerkev z dvema visokima zvonikoma. Perva postaja za Briksenom je Francensfeste, silovita terdnjava; njeni prebivalci so vojaki. Po kratkem oddihljeji peljali smo se dalje proti Inomostu (Innsbrucku), med gorskimi pokrajinami, kterih veličastnost presega vso domišljijo. Se vé, da je gorske velikane pokrival debel sneg. V Inomost smo se pripeljali okoli šestih popoldne; tukaj mi je ljudstvo kaj močno dopadlo, kajti najdel sem živo vero, priprostost in značajnost. V petek zgodaj šla sva v cerkev oo. servitov (služabnikov M. D.), kjer sem pri altarcu Naše ljube Gospé presv. Serca maševal. Podoba Naše ljube Gospé je naši v stolnici popolnoma podobna, samo da ta v Inomostu je že kronana. Močno sem bil ginjen, ko sem videl mnogo ljudi klečati pred Našo ljubo Gospó. Altarcu je bogato okinčan, in tudi lampice, enako kakor pri nas, noč in dan goré pred podobo Naše ljube Gospá. Potem sva šla na pokopališče, ktero je gotovo eno naj lepših v Evropi, v katerem je viditi na stotine prelepih umetnih marmornatih spominkov, zelenih cipres; krog in krog pokopališča so rakve in mnogo nagrobnih kapelic, ktere pokrivajo sloveče presne slikarije, ki predstavljajo razne pripovedi sv. pisma in zgodbe iz življenja Jezusovega in svetnikov. Ogledala sva vse po Inomostu, kolikor je bilo moč v nekaj urah; in ker je bil ravno postni dan, vidil sem tudi, da ljudje vkljub sleparstva sedanje dobe natančno postno zapoved spolnujejo, nikjer nisva vidila človeka v prostorni in veliki gostilni meso jesti; geslo verlih Tirolcev se spolnuje resnično: Vse za vero, dom in cesarja. Na mnogih palačah in hišah je brati raznih svetopisemskih besed, n. pr.: „Wir bauen Häuser und Paläste, doch wir sind nur fremde Gäste“; zopet: „Wer auf Gott vertraut, der hat auf festen Grund gebaut“ itd. Kaj vse to naznajuje?

(Dalje sledi.)

Iz Gorij. (Konec.) Ljubezen in vdanost, kakoršna bi bilo želeti, da naj bi povsod vezala in osrečevala dušne pastirje in njih ovčice, so pokazali Gorjanski farmani prav ginljivo že o pripravljanji za zlato mašo. Od slovesne petindvajsetletnice 4. novembra 1877 so se Gorjani veselili še zlate maše svojega duhovnega očeta. Ko so jim g. fajmošter v nedeljo prej oznanili, da želijo obhajati zlato mašo, pa omenili, da so bolehi ter se bojijo, da bi jih bolezen ne prijala, so bili farmani do solz ginjeni, in pridno so hodili med tednom k sv. maši ter so prosili Boga, naj bi jim ohranil ljubega g. fajmoštra v zdravji ter jim pripravil zlati dan petdesetletnice. Vsa fara se je poskušala, kako bi bila ena vas pred drugo lepši pokazala veselje zlate maše. Ne le v domači vasi, tudi v spodnjih Gorjah in po družih vaséh bili so krasni slavoloki s priserčnimi napisi napravljeni zlatomašniku in došlim gostom, na vsih višjih gričih in hribih po fari stali so veličastni mlaji, in vihrale so zastave raznih barv. Urno in veselo gibanje obilnih delavcev pri pripravljanji za zlato mašo kazalo je prav lepo, da tu se ne dela za zlato ali srebro, ali za skopo plačilo, temuč da dela tu lepa vdanost in ljubezen. Ne pozabljev mora ostati vsakteremu soboto-večer pred zlato

mašo. Okrog 7 prišlo je preobilno število mladine šolske in odraseni v lepi procesiji s svetili v rokah pred farovž, kjer so se vstopili krog razsvetljenega slavoloka s prelepim kronografičnim napisom. Ko je utihnilo zvonjenje, zadonela je ta pa una prelepa pesem; tudi Gorjanskemu gospod očetu naj bolj priljubljeno himno: „Gloria laus et honor“, so pevci prelepo zapeli, in bila je s svojim častitljivo-milim vtisom prav primerna temu večeru. Pogled razsvitljave in bengaličnega ognja, pogled razsvitljenega zvonika, kresovi krog in krog, strel, zvonjenje in petje, vse to moglo je vsakterega globoko giniti; močno ginjeni so bili tudi g. fajmošter viditi toliko ljubezen svojih ovčic.

Pa večer je bil še le začetek; dan zlate maše je kazal, koliko ljubi gorjanska fara svojega dušnega očeta. Od 9 pa da je bil zadnji čas napravljati se v cerkev, verstile so se vošila pred g. zlatomašnikom. Otročiči so v priserčnih nagovorih izrekli in v daru lepih vencev kazali svojo veliko hvaležnost do gosp. očeta, ki jih tako ljubeznjivo kličejo k naj boljšemu prijatelju otrok, k Jezusu, ter jih vselej s toliko skerbjo vodijo k Njemu pri sv. Obhajilu. Želeli so otroci ta dan pristopiti za g. zlatomašnika k sv. Obhajilu, pa zavoljo preobilnih opravil bilo jim je rečeno, naj bodo to storili v osmino zlate maše. Dekleta so v priserčnem ogovoru povedala, koliko srečne se štejejo, da imajo tako čujočega varha in tako ljubeznjivega vodnika. Šopek s trakovi belimi, ki so ga g. zlatomašniku podarile, naj bode priča, kako si želijo lepšati svoje serca po naukih svojega dušnega pastirja z lepimi čednostmi in ostati boljši del čede Kristusove v čistosti in poštenosti. Mladenčiči so prinesli g. zlatomašniku lepo mašno albo, in prav serčno so pred g. zlatomašnikom govorili. Naj verli mladenčiči naznanjeno obljubo le prav moško spolnujejo ter bodo s poštenim obnašanjem in lepim življenjem veselje in čast svojemu toliko skerbnemu g. očetu. Žene so jim darovale dve podobi, žalostne Matere Božje in terpečega Odršenika. Kaj družega so s tem naznanile, kot to, da so jim g. oče v spolnovanji težkih dolžnosti naj boljši svetovalec in v žalosti naj milejši tolažnik, ki jih priporočajo ljubeznjivemu Jezusu in zavračajo na pomoč Marije Device. Zastop srenje in verli možje gorjanski so stali ginjeni in solzni pred g. zlatomašnikom, ko jih je spoštovani župan prelepo nagovarjal ter jim izročil venec iz nezvenljivih cvetic, v spomin, da bode tudi hvaležnost in ljubezen v njih sercih do gsp. očeta stanovitna ostala. Podaril je bil že prej zastop srenje g. očetu lepo podobo križanega Jezusa. Zares lep spomin; sej možu s križi in skerbmi krog in krog obloženemu ga ne dobiš zvestejega prijatla, kot mu je zvesti duhovni pastir, ki ga milo uči križ za Jezusom nositi, ter mu z naukom križanega Jezusa dolžnosti stanu oslaja, križev in težav breme pa zlajšuje. Še so pričujoči gg. kaplani v imenu vsih bivših kaplanov g. zlatomašniku izročili palico z vošilom, naj bi bil od zdaj, posebno ko g. očetu tudi naj boljši pomoč njihovih pomočnikov in tovaršev težav veliko zlajševati ne bo zmožna, križani Jezus njih palica in podpora po priprošnji sv. Karola, njih patrona. Potem se je pričel prelepi spreved v cerkev, zares lepo okinčano. Preobilno število ljudstva je bilo zbranega, ginjenost si vidil na vsih obrazih in v naj lepšem redu se je obhajala častitljiva služba Božja. Kako močno jo je povzdignil prekrasni govor g. Kluna, to pa boš ljubi bralec, sam spoznal, ker bo „Danica“ tiskani govor ti podala. Omenim le, koliko so povzdignili izverstni pevci, 4 gg. učitelji iz Ljubljane in domači, službo Božjo, pa tudi pri obedu so njih mile pesmice veselje priserčno zvikševale. V čast in pohvalo gorjanskim farmanom bodi še pristavljeno, da pri tako obilnem številu ljudstva ni bilo ne popoldne ne zvečer naj manjšega nereda, nihče

ni zavpil ne zavriskal. Res smem reči o gorjanskih farmanih: Želeli so ta dan viditi, vidili so ga in se veselili v Gospodu. Ljubi Bog pa ohrani neutrudljivega delavca v svojem vinogradu še mnogo lét. Naj bi blagemu dušnemu očetu gorjanskemu solnce prave duhovske sreče več ne ugasnilo in njih vesela beseda, kadar svojo čedo enkrat k Gospodu pripeljejo, naj bo: Tukaj so, katere si mi dal, nobenega nisem zgubil.

Z Gorenjskega, 20. vinotoka. (C. kr. deželni predsednik in blagor naše domovine.) Tudi mi Zaliložani smo 15. t. m. imeli čast in veselje, viditi in pozdraviti našega ljubljene, visoko spoštovanega gosp. deželnega predsednika Vinkler-ja, ko je potujoč iz Tomina skozi Podberdo, Zali log, Železnike, Selca, Loko šel proti Ljubljani. Napravljen je bil tukaj trojin slavolok s primernimi napisi in zastavami. Da ga je mogočno pokažanje možnarjev sprejelo in pospremljalo, se samo vé. Naproti pa mu je tudi prišla godba posebej v to najeta, ter ga je s sviranjem cesarske himne počastila in skozi vas spremila. Ko sem ga najpred jaz v imenu cele fare pozdravil, ste pa potem pristopile dve belo oblečeni ovenčani deklici, ki ste mu podali šopek cvetic z besedami: „Sprejmite, gospod naš deželni predsednik! od nas otrók, ki družega nimamo, šopek cvetic v znamenje ljubezni in spoštovanja.“ Visoki gospod je to vidno ginjen in blagovoljno sprejel, ter tudi pričujoče občane pozdravil. Po kratki pomudi je ogledal še farno cerkev na Zalem logu in tudi podružno romarsko cerkvico v Suši, in potem proti Železnikom odrinil, kjer je bil enako sprejet z vso častjo in veseljem. S svojim priljudnim obnašanjem in za prid dežele vnetim srcem si visoki gospod povsod pridobiva vse serca. Ako bomo to dosegli, kar tukaj namérja, da bi se iz Zalega loga skozi Podberdo v Tomin cesta izpeljala, bi bila to prav posebno velika dobrota za ta in unstranski okraj, ter Kranjska tukaj po naj krajši poti z Goriško zvezana, velika dobrota v mnogoterem oziru. Pri takem deželnem predsedniku, ki le blagor dežele pred očmi ima in pa z Bogom dela, smemo po pravici vsega dobrega pričakovati. V tem nas poterjujejo tudi lepi njegovi odgovori na napitnice. „V blagor dežele delati“, je rekel, „in zupanje, ki se v mene stavi, opravičiti, to je res moja serčna želja in volja. Naj mi k temu le Bog pomaga!“ Zatoraj Bog ga živi in ohrani mnoge leta v blagor naši deželi!

A. P.

Iz Amerike. Wabasha Minn., 26. sept. 1880. Tu sedim zopet pri svoji mizi v majhni, pa prijazni sobici, ter premišlujem, česa bi se naj popred lotil. — Sklenil sem svoje počitnice s tem dokončati, da še enkrat v duhu pogledam v svojo ljubo domovino, premerim dolgo popotovanje, ki sem ga včeraj dokončal, ter zapišem, kar mi ravno v spomin pride. O sladke počitnice, ki sem jih v ljubi domovini vžival, o kako hitro so minule! Nikoli ne bom pozabil prijaznosti, ki sem jo povsod najdel in vedno bom hvaležen, posebno vis. čast. duhovnom za prijetne ure, ki so mi jih pripravili. Več prijatlov in znancev sem mislil še obiskati, ali časa mi je zmanjkalo, ker dolžnosti so me nazaj v moje misijone klicale. Težka, grozno težka je bila ločitev od ljube očeta, brata, sestre, prijatlov, znancev in od ljube domovine. Serce se je bridkosti tergalo in skoraj popolnoma omagalo, ko sem se poslovil pri svojih ljudeh za dolgo, dolgo ločitev. To je bilo naj hujše, akoravno se mi je kaj britko storilo tudi pri ločitvi od drazih prijatlov. Občutki, ki jih človek ima pri taki priložnosti, se ne dajo popisati, razumejo jih le tisti, ki so v svojem življenji že v taci okoliščinah bili, ter to sami poskusili. 31. avgusta smo odrinili z Ljubljane o poli dveh po noči. Vse je bilo tiho okoli nas v vozu in tema je

zakrivala solze, ki so se nam še v očeh svetile. Kmalu je bila ljuba kranjska dežela za nami, in le Bog vé, kdaj jo bomo zopet vidili. Ob štirih popoldan smo dospeli že na Dunaj, kjer se nismo dolgo opotavljali, ter se na prvem vlaku naprej peljali proti Pragi, od tam skozi Lipsijo v Bremen. Potnina stane v tretjem razredu samo 38 gold., kar je prav malo v primeri k daljavi. Šestdeset ur smo na terdih deskah v vozu sedeli brez spanja in počitka, ter smo dospeli v Bremen že grozno trudni; dobro, da smo potem še dovolj časa imeli se tam opočiti.

Ko na češko mejo pridemo, slišimo zopet tu in tam milo slovansko besedo; ali ko vlak malo dalje po Češkem derdrá, nemščina skoraj popolnoma utihne, le češko se sliši, celó konduktér se je kakor prerodil iz terdega Nemca v pravega Čeha. Nisem si domišljeval, da je češka dežela tako lepa in da so tam take dolge in široke ravnine. Tu sem vidil polja, ki so ameriškimi podobne. Vidil sem ob potu veliko sladkornih tovarov, fabrik, in po njivah na daleč in široko sladkorno peso. Mlatili so po nekterih krajih z mašinami, ki jih hlapgoni, vendar so veliko manjše od ameriških. Posnemajo Amerikane tudi že nekoliko na železnica: Ne kuhajo sicer na vlaku, kakor v Ameriki, ali vendar priložnost dajo, da lahko človek tudi na vlaku kosilo ali večerjo dobi. V neki postaji blizu Prage verže konduktér v vsak voz listek, na katerem je zapisano, da se na prvi postaji - dobra večerja dobi za 40 kr., že v nalaš zato pripravljenih posodah, ki se lahko na vlak vzamejo, ter se na neki drugi postaji zopet oddajo. To je res kaj pripravno in tako umetno so posodice skupaj zložene, da se ne more nič zvernuti ali izliti.

Ko je vlak derdrá memo prijaznega homca, ki ga lepa cerkev kinča, me prijazen Čeh nagovori, rekoč: Glejte Gospod, tu je tisti homec, na katerem je prvi Čeh stal, ki je sem prišel deželo ogledovat; všeč mu je bila in pripeljal je svoje rojake, da so se tu naselili. Po zgornji Nemčiji nam je svet jako dopadel; ljudje so snažno oblečeni in zadosti prijazni, konduktéri na železnica so posebno postrežljivi; tudi dobro vedó, da jim večasi zarad te lepe čednosti kak groš od strani v žep prileti.

Dospeli smo v Bremen v četrtek, 2. sept., ter smo imeli dovolj časa vse potrebne reči vrvnati zarad parnika, na katerem smo se namenili odpeljati; tudi smo lahko staro mesto Bremen na tanko ogledali. Bilo je ravno krasno okinčano z zastavami, slavoloki itd., ker praznovali so desetletnico tiste zmage pri Sedanu. Na prvi pogled se vidi, da je to mesto grozno staro, posebno se to zapazi na cerkvah, ki so veščidel iz 14. in 15. stoletja. Katoliški kristjani so jih zidali, kar kažejo svete podobe celó zunaj na stenah; ali zdaj so, škoda res, v rokah protestantov. Bremen ima kakih 40 tisoč prebivalcev, in med njimi je samo 4 tisoč katoličanov. Imajo samo eno cerkev, prav lepo, v gotičnem slogu zidano. Dvakrat sem v tej cerkvi maševal. Nekdaj je bila tam nadškofija, zdaj je pa le majhen misijon pod vodstvom dveh gorečih misijonarjev, s kterima sem se seznanil. Razun teh je še drug katolišk duhoven v mestu, pa samo za katoliške izseljence, ki se v Bremnu na morje podajajo. Ime mu je Peter Schloesser, stanujoč na „Werderstrasse“ Nr. 12, blizu starega mosta čez „Weser“. On je zares pravi mož na pravem mestu in skerbi ne le za dušne potrebe izseljevalcev, ampak tudi v družih zadevah dober svet dá, da se ptujci varujejo goljufov in odertnikov. Kdor nima znanec v Bremnu, naj boljše stori ako se naj popred tega izvrstnega moža oberne, ki ima posebne pravice in dolžnosti izselcem pomagati. Dan pred odhodom z Bremna je maša zjutraj za izseljence in vsi prejmejo ss. zakramente, da

se pokrepčajo za dolgo pot z nebeškim Kruhóm. Ko smo bili mi tam, nas je bilo kakih 50 oseb pri maši. Popoldan je bila zopet pobožnost ob treh, kakor sicer vsako soboto, ker vsako nedeljo en parnik odide na široko morje. Pričela se je pobožnost z rožnim vencem, potem je sledilo nekaj prav lepih molitev in na zadnje pridiga tako ginljiva, da se jih je veliko solzilo. Opomnili so nas, kako bi se imeli za tako popotovanje, kakor za smert pripraviti, ker nevarnosti so velike. Tisuče se jih je pred vami že podalo na neizmerno morje z ravno takim upanjem, kakoršno zdaj vaše serca napolnuje, ali glejte, niso več suhe zemlje vidili. Ohranite v sercu Jezusa, ki ste ga danes zjutraj prejeli, varujte se greha, slabe družine in vsake priložnosti greha, posebno na ladiji. Mislite na Boga, ki vas povsod vidi, molite vsako jutro in večer, naj protestantje rečejo, kar jim drago, nič se ne bojte, v sercu vas bodo le spoštovati mógli. Če vas ljubi Bog milostljivo v novi svet pripelje, naj bo vaša prva pot cerkev, kakor je danes pri odhodu vaša zadnja. Kakor tukaj tako serčno in ginljivo Boga prosite za srečno popotovanje, tako se mu tam na kolenih zahvalite, da vas je srečno in varno prepehjal čez globoko in široko morje. Potem pojdite k duhovnemu pastirju, kjerkoli se boste naselili, on bo vaš naj boljši prijatelj in svetovalec. Deržite se njegovih svetov, vbogajte ga, ker je namestnik Božji in je morebiti, kakor vi, zapustil domovino, še celó svoje ljube starše, da tam v vinogradu Gospodovem dela. Bodite zvesti svoji sveti veri do zadnjega zdihljeja, hodite radi k službi Božji in k ss. zakramentom, ne samo enkrat na leto, ampak pogosto jih prejemajte. Ako imate otroke, dajajte jih v katoliško šolo, da se keršansko odgojijo. Tako boste svoje duše rešili in pomagali sv. vero na novem svetu razširjati. — Po pridigi so še z vsakim posebej par besedic spregovorili in vsakemu roko podali. Noben oče bi ne mogel lepše delati s svojimi otroci, kakor ta izvrstni duhoven s ptujci. Predno smo iz cerkve šli, so nas še blagoslovili, ter vsem lepih knjig dali, da bi jih na morji brali. Tisti, ki v tej cerkvi, predno na morje odrinjo, ss. zakramente prejmejo, zadobé popolnoma odpustek.

(Konec prih.)

Razgled po svetu.

V Pragi v nadškofovem dvoru so imeli duhovski veljaki te dni posvèt o davkih s cerkvene strani, ktere vlada namerja naložiti. — Predsednik je bil kardinal-nadškof, pričujoča 2 škofa, nekaj vikarov, opatov, veliko kanonikov in družih visokih dostojnikov. Sklepe bodo predložili ministerstvu.

Bettino Ricasoli, eden novo laških rogovilskih vite-zov, je 24. oktobra iz Florenca bil poklican pred večnega Kralja odgovor dajat. Imel je v začetku slavno službo pri svojem pravem vladarju toškanskem Leopoldu II, dobil je bil tudi od avstrijskega cesarja Leopoldov red. Skazal se je pa izdajavca, kakor toliko družih prekucuhov ter je potegnil v tabor Kavurja in družih rogoviležev. Pomagal je vladarje pleniti, stiskal med drugim svojega lastnega sorodovince čast. jezuita o. Alojzija Ricasoli-a, obrekoval papežev Rim kakor ognjiše brigantov, pomagal ropati papeža. Bil je poslanec, minister, sploh na visokih stopnjah je služil malopridnosti stanovito in z gorečnostjo. Mora se mu pa priznati, da ni bil denara lakomen ta prekucuh, kakor n. pr. stariha Garibaldi s svojo obletno stotisočino in drugi... Vsak previden človek si mora zdaj misliti: Kaj

ti zdaj pomaga, da si krivici služil? Pa zanj je prepozno; rajši naj bi prostomišljak sam sebe prašal: „Kaj mi bo čisto v kratkem pomagalo, ko zdaj vero čertim in grehu služim?“

Francoska framasonska vlada ne počiva na rožicah. Republiko samo ti rogovileži stermoglavijsko vsak dan v večji nevarnost. Neko pismo pravi, da s preganjanjem katoličanstva se reč vedno bolj kvasi; v Parizu po okrajinah skipi, samo da bi se kdo na čelo postavil. Vlada slabi zlasti tudi s tem, ker se naj boljši vradniki odpo-vedujejo službam, celó republikanski. Poštenje jim namreč ne dopuša spolnovati krivičnih ukazov zoper cerkvene redove. Tako n. pr. so v Rennes-u na Bretanjskem policijski komisar in njegovi agenti rajši odstopili, kakor da bi bili beriči zoper nedolžne. K temu pa imajo prekucuh še erc-prekucuhe sebi nad glavo, kakor so rudečkarji Rochefort, Clémenceau, Périn, ki so nespravljivi Gambettu nasprotniki.

Sicer pa preganjanje mnihov prihaja vedno bolj ne le sramotno, ampak tudi smešno za francoske brigante. Ker se jim že samim pregerdo zdi vrata razbijati v klostre, je dano povelje, da naj iz sosednjih hiš, skoz vertove lomastijo in zidove predirajo; pa precej so razni časniki svetovali ministru, naj raji pridere skoz kloake (kanale za nesnago), češ, da je v tem že izurjen.

Kaj je bilo v Ameriki pred enim mescem novo? P. Veninger je silno rodoviten misijon obhajal v francoskem Bay-Settlement-u; potem je v god Marijinega imena pričel misijon v angleško nemški občini v Kilborne City, Wisc. — V kratkem bode ta slavni misijonar v Cincinnati dal na svetlo svoje „Fest-Predigten“, ki se ravno prepisujejo.

Med Indijani v Atoki se pridno misijonari. 21. vel. serpana je prišlo tje 6 Sester vednega češenja, ki so se podale 67 milj dalje v nov samostan, ki bo ob enem odgojišče za mlade hčere.

V Ameriki so tudi že taki bedaki, ki namesto tobaka kitajski „opium“ puhajo, pa vlada jih preganja; undan je zaperla 9 oseb zaradi tega.

Amerikanska vlada nekaj počenja z nekacimi deržavnimi ameriškimi šolami, pa ne more nič opraviti; toliko veči sad pa dosega s svojimi šolami katoliški misijonarji.

Amerika ima to dobo v teku 590 milijonov zlatih in srebrnih denarov, pa 700 milijonov v papirji. Izmed njenih 50 milijonov ljudi tedaj pride na vsacega človeka počez nekaj čez 25 dolarjev na osebo. Le velika Britanija in Francija imate še več zlata v téku. Nemčija je poslednje mesce zgubila skor 20 milijonov dolarjev, katerih naj veči del se je takljal v Ameriko in na Francosko. To terdijo ko zanesljivo.

Mušji sneg. Muhe je snežilo v Hudson-u pri novem Jorku. Taki mušji vihar je zasačil tudi en viak kakor zámet, ki je segel od bregú do bregu; milijone in milijone črnih muh je ferčalo tako na gosto kakor sneg, vihar jih je sem ter tje sukal in podil proti severu. Sédale so potnikom na obleko, da so jih lahko natanko ogledovali. Bile so dolge z belimi perutnicami, in misli se, da ta čudni oblak je segel več milj na daljavo. Pervi konduktor Bishop je djal, da vse žive dni ni kaj tacega vidil. Temu podobno prikazen so vidili tudi v Halifax-u, in pred nekterimi tedni v Havre-u.

Cet in sad zrele molitve.

Zahvala

Hudo me je že več tednov po glavi tergalo; v teh bolečinah sem se k Materi Božji obrnila, jo pomoči

prosila in sem tudi obljubila, ako bom uslišana, da bom uslišanje po „Danici“ razglasila. Berž ko sem se k Mariji zatekla, je vse terganje ponehalo. Zato prosim, da to uslišanje naznanite; Naši ljubi Gospej presv. Serca pa bodi naj serčnejši zahvala!

Dobovec, 22. vinotoka 1880.

Marijana Bergant.

Prošnje.

V molitev goreče priporočeni: Že osem mescev hudo bolna oseba za pomoč. — Dve družini, v grozilih telesnih stiskah, v nevarnosti priti ob vse premoženje, se prav živo priporočate v bratovsko molitev Naše ljube Gospe presv. Serca in sv. Jožefu, ako je Božja volja, da bi se saj nekoliko obrnilo na boljše. Obljubili smo tudi dar Naši ljubi Gospej v Davče, in uslišanje hočemo po „Danici“ očitno razglasiti. — Neka oseba, da bi ji Marija sprosila od ljubega Boga, da bi mogla saj nekoliko lažje hoditi, ker ne more drugače, kakor o bergljah iti, ali pa saj priložnost, da bi mogla večkrat ss. zakramente prejemati. — Enajstletna, od velike bolezni v možganih od 26. svečana t. l. popolnoma gluha deklica je serčno priporočena, da bi na prošnjo Marije Device preslišala.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec listopad 1880.

I. Glavni namen: Izročanje slovenske mladine v Jezusovo in Marijino Serce in v priprošnjo sv. Jožefa za varstvo zoper poboje in nečiste znanja.

II. Posebni nameni:

1. listopada. Vsi Svetniki. Ta praznik je zapovedal papež Bonifacij IV, ko je bil v Rimu l. 607 očistil tempelj vseh malikov (Pantheon) in ga posvetil v čast M. D. in svetih spričevavcev. Priporoč.: Ubelsko sv. Urha (672 duš). Od ognja, hude ure in družih nesreč zadeti. Vse potrebe ubozega človeštva. Duše v vicah.

2. Spomin vseh vérnih duš. Priporoč.: Razderto presv. Trojice (457 d.). Duše v vicah. Umirajoči.

3. Sv. Just, Teržaški patron, v Terstu rojen in ravno tam zavolj svete vere pod Dioklecijanom na povelje predsednika Manacija v morje potopljen. Pripor.: Orehek sv. Florijana (515 d.). Mesto Terst in zlasti spreobrnjenje sedanjih mnozih poganov in malikovavcev. Mornarji in popotniki po morji.

4. Sv. Karol Boromej, kardinal nadškof v Milanu, znan zavolj velike ponižnosti, † 1584. Priporoč.: Dekanijska duhovnija Ternovo sv. Petra apost. (5924 d.). Duh ponižnosti in spokornosti. Spreobrnjenje laških brezvércv.

5. Ss. Caharija in Elizabeta, starši sv. Janeza Kerstnika. Priporoč.: Košana sv. Štefana prvega muč. (3198 d.). Spreobrnjenje Svete dežele. Reveži in bolniki.

6. Sv. Lenart (Linhard), pušavnik, je spreobrnil veliko poganov, dobrotnik jetnikov, † l. 559. Priporoč.: Knežak M. D. v nebo vzete (2151 d.). Jetniki za spreobrnjenje in voljno poterpljenje. Spreobrnjenje novih francoskih poganov in tiranov.

7. Pet in dvajseta nedelja po Bink. Evang.: Pšenica in ljulika (Mat. 13). Sv. Prosdocim, učenec sv. Petra, prvi škof v Padovi, je doživel 113 lét. Pripor.: Prem sv. Helene (1582 d.). Spreobrnjenje pohujšljivcev. Zatrenje kletvinje in bogoskrunstev.

Male duhovne vaje.

Za duše v vicah. Pet očenašev in češenamarij med premisljevanjem Kristusovega terpljenja, za duše v vicah, in pristavek:

Prosimo Te tedaj, pridi na pomoč dušam svojih služabnikov, ki si jih s predrago Kervjó odrešil.

Gospod, daj jim večni mir. In večna luč naj jim sveti. (100 dni odpust. po enkrat na dan; popoln. odp. po enkrat na mesec, ako se moli vsaki dan.)

V bratovščino Naše ljube Gospé je bilo mesca septembra zapisanih 594 novih udov, in mesca oktobra 612; vseh skupaj šteje podružnica Naše ljube Gospé že 93.319 udov. Vsako katoliško serce mora veselo biti tega ogromnega števila, vedoče, da združena molitev oblake predere. Naj bi udje te prelepe molitvene družbe mesca novembra tudi ubogih duš v vicah ne pozabili, ter zanje vsaki dan mali rožni venček darovali. O koliko pomoči jim bo iz tega došlo! — Imena novih udov naj se pošiljajo naravnost g. J. Dolencu ali pa vredništvu „Zg. Danice“; ne kakim drugim, pri katerih lahko več časa zastanejo, ali se založe — in udje vsled tega odpustkov deležni ne postanejo.

Listek za raznoterosti.

Venec na grob

Fr. Purgaja,

novomašnika, † v Mariboru 5. febr. 1880.

V našem je vertu drevó lepó razprostiralo veje;
Krasno je raslo iz tál, sebi, vertnarju na čast.
Cvetje dišeče na njem obilo obetalo sadja,
Pótnik je mimogredóč zrelega se veselil!

Zrélosti včakalo ni! Nemila mu bila usoda:
Červ mu bolezní sercé blago je zgodaj prejel! —
Mertvo je pálo na tla — in v grob smo drevó položili;
Cvetje dišeče vertnár sam si je zá-se odbral.

Cvetel duhovni si brat, obetal duševnega sadja,
Ki bi obilno ga bil vérnim prinašal, delil. —
V verstí že zbrani si stal bojevalcev za Kristovo vero,
Meč si že dvigati jel — meč ti odpade iz rók!

Mnogo življenja ti ni, a mnogo prebil si terpljenja;
Slednjič polóžil si v grob rani vezi bolečin. —
Mirno počivaj tedaj, naj večno ti solnce že sije;
Mirno počivaj, dokler spet si podamo roké!

Spletel N. C.

Odbornikom katoliške družbe bodi opomnjeno, da 3. listopada (kakor prvo sredo mesca) ob 7 zvečer je navadna mesečna seja.

O tatovih in tatvinah se sliši čezdalje več. Undan so celó pravili, da se je tacihi potepuhov veliko iz Tersta razkropilo po Kranjskem in Štajarskem, ker jim je v Terstu policija preveč za petami. Naj bi se zapirali tudi tisti tatovi, ki Bogu z nedeljskim delom ali z nesramnim življenjem čast kradejo; potem bi se ne mara tudi ljudém denar in blago manj kradlo.

„Družba hčer Božje ljubezni“ na Dunaji je v Šent-Andraži (postaja južne železnice) v lepi Lavantinski dolini na Koroškem kupila staro poslopje, svoje dni samostan redovnic sv. Dominika; prezidala ga je in pri-ravnala za osemnajst rejenk. Ker stoji ta naprava

v zdravem in prelepem kraju, je pripravna zlasti za take otroke, kateri zavoljo slabosti ali bolehnosti potrebujejo dobrega, čistega zraka. Tukaj jim ničesar ne bode manjkalo, kar jim zamore pomagati k čversti rasti in terdnejemu zdravju. Skerbelo pa se bode ne samo za zdravje rejenk, ampak nad vse tudi za to, da se naučé obilno koristnega in lepega, in se izurijo zlasti za djansko življenje. Gledé na srečne vspehe te družbe v drugih zavodih smejo se zanašati vsi, kateri izročijo otroke v le-tá novi vstav, da bodo mógli z njih izrejenjem res biti zadovoljni. Kdor želi, lahko več poizvé pri nadstojništvu Marijine naprave na Dunaji (Vorstellung der Marien-Anstalt in Wien, dritter Bezirk, Fasangasse Nr. 4), in pri nadstojnici zavoda v Šent-Andraži. *)

Novoizvoljeni kanonik pri sv. Jeronimu v Rimu preč. g. Andr. Friš je te dni iz Zagreba odšel na svoje mesto. Zapušajoč svojo domovino je daroval 200 gl. za mladenško semenišče, za katero je tudi že poprej ko župnik posebno ljubezen skazoval in delal. Z njim ob enem sta šla v Rim 1 dijakon in 1 drugi bogoslovec učiti se modroslovja in bogoslovja, kakor naznanja „Kat. List“.

Na Dunaju je 25. t. m. umerl deželni maršal in benediktinski Šotenski opat Otmar Helferstorfer, star 71 lét.

Znani P. Henrik Denifle, iz dominikanskega reda, je izvoljen za general-definitorja in v Rim poklican.

Gasilski glas. V Heidelbergu so nedavno gasilci imeli zbor in veliko smeha je napravil napis:

Ognjobran
Je vedno nam na stran'.
Bi imeli davkobran,
Ne bil bi vsak požgán.

V izvorniku:

Die Feuerwehr,
Die ist zum Löschen stets zur Hand.
Hätten wir eine Steuerwehr,
Wären wir nicht so abgebrannt.

Poslednje novice. Turško-černogorsko in turško-gerško prašanje se ni še nič premaknilo.

Na Francoskem so se tri- in štirinogi začeli sami med seboj česati.

V Belgradu je ministerstvo odstopilo. Grecija pa je ravno dobila nove ministre, predsednik je Kumunduros.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Monsign. gosp. dekan J. Križaj 10 gl. — Neko blago serce 50 kr.

Za Dolenjce s točo poškodovane: Z Vranje peči 4 gl., z gornjega Tuhinja 3 gl. — po mons. g. dekanu.

Za sv. Očeta: Z Vranje peči 2 gld. 50 kr., in z gornjega Tuhinja 3 gl. — po mons. g. dekanu.

Za bulgarski katol. misijon v Adrijanopolu: Monsig. dekan J. Križaj 10 gl. — Pn. prošt g. dr. Anton Jarc 5 gl. — Č. g. Mart. Narobe 5 gl. za tabern. — Pn. g. kan. in mestni župnik Ant. Urbas 2 gl. — Neimenovana po č. g. Jan. Porentu 2 gl.

Za sv. Detinstvo: Po č. gosp. J. Dolencu 1 gold. 50 kr.

Za dobre namene: Pn. g. M. K. 10 gl.

*) Naprošeni od veljavne strani — smo sprejeli to naznanilo.

Vr.